

ПВНЗ УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА

Кафедра перекладу та філології

Робоча програма навчальної дисципліни

ПОРІВНЯЛЬНА ГРАМАТИКА

ОБОВ'ЯЗКОВА ДИСЦИПЛІНА

Освітньо-професійна програма першого рівня вищої освіти
за спеціальністю 035 «Філологія»

Розробник:

Гошилик В.Б., доцент кафедри перекладу та філології гуманітарного факультету кандидат філологічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри перекладу та філології гуманітарного факультету університету 31 серпня 2018 року (протокол № 1).

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри
перекладу та філології
к.ф.н., доц. Місягіна І.М.

31 серпня 2018 р.

ВСТУП

Навчальна дисципліна “Порівняльна граматики” є необхідною складовою вивчення наук мовознавчого циклу. Вона передбачає компаративне вивчення граматичної будови англійської та української мов, систем граматичних категорій різних частин мови, встановлення спільних рис та відмінностей в організації синтаксичних одиниць. Цей курс спрямований на формування навичок компаративного аналізу морфологічних та синтаксичних особливостей мовних одиниць порівнювальних мов, розвиток лінгвістичної компетентності студентів, формування навичок перекладацького аналізу. Він дає змогу студентам опанувати комплексними знаннями про граматичну будову мов, що порівнюються, оволодіти відповідною термінологією, удосконалити навички граматичних трансформацій при перекладі.

Метою викладання даної лінгвістичної дисципліни є ознайомлення студентів з типологічними особливостями англійської та української мов, комплексне компаративне вивчення граматичної будови порівнюваних мов, встановлення спільних та відмінних рис у системах граматичних категорій різних частин мови, у синтаксичній будові мов.

Досягнення поставленої мети передбачає розв’язання таких **завдань**:

- ознайомлення з теоретичним базисом порівняльної граматики;
- визначення особливостей морфологічної структури англійської та української мов;
- вивчення синтаксичної побудови англійської та української мов;
- виявлення парадигматичних та синтагматичних закономірностей функціонування граматичних форм;
- встановлення спільних та диференційних рис граматичних категорій англійської та української мов;
- вивчення типів простих, складних речень в обох мовах та визначення міжмовних граматичних еквівалентів.

У результаті вивчення дисципліни “Порівняльна граматики” студенти повинні:

знати:

- типи мов за морфологічними ознаками;
- спільні риси та відмінності між граматичною будовою англійської та української мов;
- особливості систем частин мови у порівнюваних мовах;
- співвідношення різних граматичних категорій англійської та української мов;
- способи відтворення компонентів граматичної будови англійської мови, що не мають відповідностей в українській мові;

- особливості організації синтаксичних одиниць упорфівнюваних мовах;
- типи синтаксичного зв'язку;
- відмінності у засобах вираження різних членів речення;
- основні лінгвістичні терміни, релевантні для характеристики граматичних особливостей обох мов;

вміти:

- вільно оперувати граматичними формами та конструкціями англійської та української мов в усному та писемному мовленні;
- розпізнавати граматичні явища та вміти їх адекватно відтворювати чи замінювати в мові перекладу;
- розрізняти граматичні структури та явища під час сприйняття тексту на слух;
- перекладати з української мови на англійську і навпаки з урахуванням особливостей будови обох мов;
- здійснювати граматичний перекладознавчий аналіз тексту.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів ECTS – 3	Освітньо-професійні програми першого рівня вищої освіти та освітньо-кваліфікаційні програми за всіма спеціальностями	Обов’язкова (базова)	
Кількість модулів – 2		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи – 5		Лекції	
		20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		22 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		48 год.	82 год.
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 47% / 43%; для заочної форми навчання – 9% / 91%.

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання студентів на семінарських заняттях здійснюється за чотириохальною шкалою, де «2» – незадовільно; «3» – задовільно; «4» – добре; «5» – відмінно.

Підсумковий контроль у вигляді екзамену проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС.

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B
65-79 балів	4 «добре»	C
55-64 бали	3 «задовільно»	D
50-54 бали	3 «достатньо»	E
35-49 балів	2 «незадовільно»	FX
1-34 бали	2 «неприйнятно»	F

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, метод проектної роботи.

Діагностика (моніторинг і перевірка) результатів навчання здійснюється шляхом виконання студентами:

- тестових завдань;
- виступів на наукових заходах;
- підсумкового екзамену у тестовій формі.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Загальні принципи граматичного аналізу тексту.

Тема 2. Системні відношення у мовах.

Тема 3. Граматична будова англійської та української мов.

Змістовий модуль 1.

Тема 4. Порівняльна морфологія повнозначних частин мови.

Тема 5. Порівняльна морфологія службових частин мови.

Тема 6. Порівняльний синтаксис.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	Всього	у тому числі				Всього	у тому числі			
		л	п	с	с.р.		л	п	с	с.р.
1	2	2	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1										
Тема 1. Загальні принципи граматичного аналізу тексту.		2		2	6		2			10
Тема 2. Системні відношення у мовах.		2		2	6					10
Тема 3. Граматична будова англійської та української мов.		4		4	8				2	12
Разом за модулем 1		8		8	20		2		2	32
Змістовий модуль 2										
Тема 4. Порівняльна морфологія повнозначних частин мови.		6		4	8		2			15
Тема 5. Порівняльна морфологія службових частин мови.		4		4	8					15
Тема 6. Порівняльний синтаксис.		4		4	12		2			20
Разом за модулем 2		14		12	28		4			50
Екзамен										
Усього годин	90	22		20	48	90	6		2	82

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Аракин В.Д. Сравнительная типология английского и русского языков. – 2-е изд. – М. : Просвещение, 1989. – 256 с.
2. Блох М.Я. Теоретические основы грамматики : Учебник для вузов / Блох М.Я. – 4-е изд., испр. – М. : Высшая школа, 2004. – 239 с.

3. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков / [Швачко Т.Т., Терентьев П.В., Янусян Т.Г., Швачко С.А.]. – К. : Вища школа, 1977. – 147 с.

4. Жлуктенко Ю.О. Порівняльна грамати́ка англійської та української мов: Посібник для вчителів. – К. : Радянська школа, 1960. – 160 с.

5. Иванова И.П., Бурлакова В.В., Почепцов Г.Г. Теоретическая грамматика современного английского языка. – М. : Высшая школа, 1981. – 285 с.

6. Ильиш Б.А. Строй современного английского языка : Учебник по курсу теоретической грамматики для студентов пед.институтов (на англ. языке) : / Ильиш Б.А. – 2-е изд., 1971. – 366 с.

7. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов: Навч. посібник. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 464 с.

8. Мартинюк А.П. Порівняльна морфологія англійської та української мов. – Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2007. – 64 с.

9. Порівняльні дослідження з граматики англійської, української, російської мов. – К. : Наукова думка, 1981. – 354 с.

10. Хаймович Б.С. Теоретическая грамматика английского языка : учебник для вузов / Хаймович Б.С., Роговская Б.И. – М. : Высшая школа, 1967. – 298 с.

Додаткова:

11. Арутюнова Н.Д. Типы языковых значений: Оценка. Событие. Факт. – М.: Наука, 1988. – 341 с.

12. Бенвенист Э. Общая лингвистика. – М.: Прогресс, 1974. – 447 с.

13. Блумфильд Л. Язык. – М.: Прогресс, 1968. – 607 с.

14. Бодуэн де Куртенэ И.А. Избранные труды по общему языкознанию. – М.: Изд-во АН СССР, 1963. – Т.1. – 384 с.; Т.2. – 391 с.

15. Бондарко А.В. Функциональная грамматика. – Л.: Наука, 1984. – 136 с.

16. Виноградов В.В. Исследования по русской грамматике. Избр. тр. – М.: Наука, 1975. – 559 с.

17. Гумбольдт В. фон. Избранные труды по языкознанию: Пер. с нем. – М. : Прогресс, 1984. – 397 с.

18. Кубрякова Е.С. Части речи с когнитивной точки зрения. – М. : РАН Института языкознания, 1997. – 327 с.

19. Почепцов О.Г. Основы прагматического описания предложения. – К.: Вища школа, 1986. – 116 с.

20. Приходько А.М. Складносурядне речення в сучасній німецькій мові. – Запоріжжя: ЗДУ, 2002. – 292 с.
21. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава: ДовкілляК, 2006. – 716 с.
22. Соссюр Ф де. Труды по языкознанию. – М.: Прогресс, 1977. – 695 с.
23. Тестелец Я.Г. Введение в общий синтаксис. – М.: Российск. гос. гумант. ун-т, 2001. – 800 с.
24. Трубецкой Н.С. Избранные труды по филологии. – М.: Наука, 1987. – 604 с.
25. Якубинский Л.П. Избранное: Язык и его функционирование. – М.: Наука, 1986. – 207 с.